

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 5C/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618200374
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Hiščáková
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2020:7618200374.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňou JUDr. Denisou Hiščákovou, v spore žalobcov: X/ R. D., F.. XX.X.XXXX I. X/ R. D., F.. XX.X.XXXX, Z. T. P., Č. X, obaja právne zastúpení: JUDr. Vlastimil Klepáč, advokát, so sídlom Košice, Krmanova 16, IČO: 50 901 028, proti žalovanej: O.. J. J., F.. XX.XX.XXXX, T. P., T. XX, právne zastúpená: JUDr. Dušan Antol, advokát, so sídlom Košice, Krivá 23, v konaní o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, takto

rozhodol:

I. U r č u j e , že vlastníkom nehnuteľnosti - chata súpisné číslo 453 stojacej na parcele CKN č. 816 o výmere 45 m2, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísanej na liste vlastníctva č. XXX v katastrálnom území R. M. svedčí vecné bremeno in rem spočívajúce v práve prechodu peši i motorovými vozidlami cez parcelu CKN č. 811/6 o výmere 2850 m2, druh pozemku lesný pozemok, zapísanú na liste vlastníctva č. XXX v katastrálnom území R. M. v rozsahu vyplývajúcom z geometrického plánu Ing. R. P. číslo 30/2019 zo dňa 22.5.2019, úradne overeného dňa 30.5.2019 Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor pod číslom 80/2019, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozhodnutia.

II. Žalovaná je p o v i n n á zdržať sa akýchkoľvek zásahov do výkonu práv vlastníkov nehnuteľnosti - chaty súpisné číslo 453 stojacej na parcele CKN č. 816, zapísanej na liste vlastníctva č. 640 v katastrálnom území Veľký Folkmar vyplývajúcich z vecného bremena, najmä akýmkoľvek spôsobom im brániť prechodu peši i motorovými vozidlami cez parcelu CKN č. 811/6 o výmere 2850 m2, druh lesný pozemok, zapísanej na liste vlastníctva č. 418 v katastrálnom území Veľký Folkmar v rozsahu vyplývajúcom z geometrického plánu Ing. Vladimíra Kostku číslo 30/2019 zo dňa 22.5.2019, úradne overeného dňa 30.5.2019 Okresným úradom Gelnica, katastrálny odbor pod číslom 80/2019, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozhodnutia.

III. Žalobcom p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Štátu p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu súdu dňa 18.1.2018 domáhali zriadenia vecného bremena na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX okres G., obec R. M., k.ú. R. M., parc. registra C parc. č. 811/6, druh pozemku: lesné pozemky o výmere 2850 m2, ktorej vlastníčkou je žalovaná, spočívajúcom v práve prechodu peši a prejazdu osobnými a nákladnými motorovými vozidlami k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov - chata súpisné č. 453 stojacej na parc. 816, zapísanej na LV č. XXX v k.ú. R. M., obec R. M., okres G., v rozsahu určenom geometrickým plánom vyhotoveným v tomto konaní tvoriacim súčasť

rozsudku, za náhradu určenú na základe znaleckého posudku vyhotoveného v tomto konaní a náhrady trov konania.

2. V žalobe žalobcovia uviedli, že Okresný súd Spišská Nová Ves na základe ich návrhu, v konaní vedenom pod sp. zn. 1C/114/2017 uznesením zo dňa 18.12.2017 nariadil neodkladné opatrenie a uložil im povinnosť podať žalobu vo veci samej. Žalobcovia si v roku 1968 postavili chatu, ešte na pozemku Štátnych lesov Košice, závod Margecany. K stavbe chaty, aj k doprave k chate a z nej, žalobcovia po celý čas používali túto lesnú cestu. Po čase sa k tejto ceste postavili aj ďalšie chaty, a to O.. T., E.. H.Á. I. H.. Č., ktorá svoju chatu predala p. J.. Ďalej od chaty žalobcov bola aj chata O.. C., ktorý používal cestu pri stavbe, ale aj k jej priblíženiu. V roku 2015 žalovaná nadobudla pozemok parc. č. 811/6 - lesné pozemky o výmere 2859 m² v k.ú. R. M. (pozemky pri chate žalovanej). Následne potom na ceste, ktorá prechádza cez tento pozemok postavili do cesty kovový závoru „rampu“ a znemožňujú žalobcom prístup k chate. Chata v BSM žalobcov je postavená na parcele č. 816, k.ú. R. M., Z. G., Z. R. M., LV č. XXX. Ide o jedinú prístupovú cestu k chate žalobcov, ktorú užívali skoro 50 rokov až do času postavenia rampy a znemožnenia prístupu k chate. Od rampy k chate žalobcov je vyše 500 m a ide o vysoké prevýšenie. Pri vydržaní pozemku, ktorého vlastníčkou je žalovaná nedošlo k zaviazaniu majiteľa tohto pozemku, aby sa zaistil prístup po uvedenej ceste majiteľom ďalších troch chat k ich chatám. Žalobcovia sa snažili o jednania s manželmi J. a aj na Obecnom úrade R. M. u starostu O.. G., ale k dohode nedošlo a tak sú žalobcovia doteraz odrezaní od prístupu k chate. Žalobcovia majú vyše 83 rokov, chodza im už robí problém, preto by bolo žiaduce, aby súd zviazal žalovanú umožniť im riadny prístup k chate po jedinej existujúcej ceste aj osobným motorovým vozidlom. V súčasnosti sa žalobcovia dopravujú na chatu člnom, ktorý majú umiestnený na protifaľhej strane vodnej nádrže, kde musia aj odparkovať auto.

3. V písomnom vyjadrení sa k žalobe doručenom súdu dňa 28.9.2018 žalovaná uviedla, že žaloba je zmesou nepresných informácií a klamstiev. Celý spor o cestu začal tým, že kamaráti p. D., rybári a rôzni asociáli si na predmetnú cestu doniesli vrak karavánu, ktorý umiestnili v blízkosti chaty O.. T. Vrak karavánu pomohol na dané miesto umiestniť p. D., ktorý poskytol kľúče od rampy. Chatárom, ktorí tam majú nehnuteľnosti, začal daný stav prekážať. Aby zabránili asociálom k prístupu k nehnuteľnostiam vymenili visiaci zámok od rampy a tento už p. D. nedali. Následne došlo k poškodeniu rampy a tá sa už zamknúť nedala. Táto rampa tam pôvodne stála a osadil ju O.. T. Nelegálne umiestnenie karavánu v zátopovom pásme vodnej nádrže S. oznámili Obecnému úradu vo R. M. ako vlastníčkovi pozemku. Obecný úrad vyzval p. P. na odstránenie vraku karavánu, ktorý však uviedol, že nie je vlastníkom tohto vraku a následne požiadal obecný úrad o prenájom pozemku za účelom umiestnenia obytného privesu na tom istom mieste. Žalovaná na požiadanie O.. T.S. I. E.. H. na svojom pozemku postavila novú rampu, pretože je vlastníčkou pozemku v časti prístupovej cesty. Kľúče od rampy žalovaná odovzdala E.. H. I. O.. T. aj napriek tomu, že nie je zriadené vecné bremeno práva prechodu, pretože sú to jej susedia a jediný prístup k chatám majú po tejto ceste, čo nie je prípad p. D.. Pán D. kľúče od rampy nedostal z dvoch dôvodov. Jeden je ten, že by kľúč poskytol svojim kamarátom - rybárom a asociálom tak, ako to urobil v minulosti. Ďalším dôvodom je to, že túto cestu nikdy ako prístupovú cestu k svojej chate počas 22 rokov, čo je žalovaná vlastníčkou nehnuteľnosti nepoužil, lebo táto cesta k jeho chate nevedie. K jeho chate nevedie ani žiadna iná cesta, pretože túto vybuďoval nelegálne (bez stavebného povolenia) a dodatočne ju zlegalizoval. On sa k svojej chate prepravuje loďkou z druhého brehu S., kde má rodinu, ktorá má chatu pri vode s prístupom s autom. Sám p. D. v zápisnici na hlavnom pojednávaní zo dňa 21.3.2012 sp. zn. 4T/47/2011 uviedol, že „mne táto cesta už neslúži ďalej, ku mojej chate slúži len chodník“. Keď sa žalovaná v r. 1996 stala majiteľkou nehnuteľnosti, p. D. I. H.. A., ktorí mali chaty v neprípustnom teréne, používali ako prístupovú cestu k svojej nehnuteľnosti lesnú cestu nad ich chatami a lesným chodníkom sa dostali ku svojim chatám. Tento chodník bol nimi udržiavaný a smeroval od oficiálnej lesnej cesty priamo k ich chatám. Lesný chodník nikto neudržiava a neinvestuje doňho prostriedky. Rekreačná chata p. D. bola vystavaná pred napustením vodnej nádrže po starej ceste, ktorá je už dnes zatopená. Uvedené vie žalovaná od O.. T., ktorý je rovesníkom p. D. a v tom čase tiež staval svoju chatu. Predmetnú prístupovú cestu dal postaviť O.. T. pri výstavbe svojej chaty. Od r. 1996, od kedy je žalovaná vlastníčkou chaty, p. D. túto cestu ako prístupovú cestu na svoju chatu nepoužíval. Žalovaná nadobudla pozemok do vlastníctva v r. 2003 a nie v roku 2015, ako uvádzajú žalobcovia. Rampa bola osadená už v r. 1996, keď kúpila chatu a kľúče od nej mali všetci zainteresovaní chatári. K chate žalobcov nevedie žiadna prístupová cesta, ani lesná. Prístup je možný len lesným chodníkom a to buď od oficiálnej lesnej cesty, ktorá je nad jeho chatou a túto si musí udržiavať, alebo loďkou.

4. Žalobcovia reagovali na vyjadrenie žalovanej písomne podaním doručeným súdu dňa 6.11.2018, v ktorom uviedli, že tvrdenia žalovanej nezodpovedajú skutočnosti a reálnemu stavu. Žalovaná opätovne poukazuje na asociálnych rybárov ako dôvod prečo rampou zablokovala prístup žalobcov k chate, hoci ostatným chatárom prístup umožňuje. Uvedená prístupová cesta je jediná prístupová cesta v danej oblasti autom. Žalovaná si vymyslela dôvod, prečo práve žalobcom prístup po tejto ceste neumožňuje. Žalobcovia nemajú vedomosť o akomkoľvek nevhodnom správaní žalobkyňou uvádzaných osôb a ohradujú sa voči nepravdivým a nepodloženým tvrdeniam žalovanej. Nepravdivé sú aj tvrdenia žalovanej, že žalobcovia túto cestu neužívali. To, že využívajú aj prepravu člnom nevyklučuje používanie predmetnej cesty. Žalobcovia tiež uviedli, že pred napustením priehrady vodou chodili autom až ku chate a priamo za chatou aj parkovali. Neskôr žalobca na konci cesty vybudoval priestor, aby sa so svojim motorovým vozidlom mohol otočiť a nemusel do kopca cúvať. Tiež vybudoval schody vedúce na chodníček, ktorý popri vodnej hladine vedie k chate žalobcov.

5. Na uvedené reagovala žalovaná písomným vyjadrením doručeným súdu dňa 5.12.2018. Zotrvala na tom, že nejde o jedinú prístupovú cestu v danej oblasti autom. Jednu z ďalších možných ciest manžel žalovanej na jeseň tohto roku (t.j. r. 2018) vyčistil od náletových drevín. Ešte pred dvomi rokmi bola táto cesta využívaná robotníkmi pri ťažení dreva. Žalovaná sa o svoju cestu stará 22 rokov, inak by tam už bol les. Žalobca za celý čas nepomohol pri údržbe cesty či už finančne alebo brigádnicke. Čo sa týka rampy, túto pôvodne osadil p. D. J. H. T. pri chate p. T., čo uvádza aj v zápisnici z hlavného pojednávania zo dňa 21.3.2012 sp. zn. 4T/47/2011, konkrétne keď uviedol, že „na tejto ceste nie je bežný prístup s vozidlom, pretože sme tam nasadili rampu s visiaticim zámkom“. So súhlasom p. H. I. O. T. manžel žalovanej premiestnil rampu na hranicu svojho pozemku, od rampy mali kľúče aj p. D., hoci daná cesta k jeho chate nevedie a nevyužíval ju. Rampa bola opakovane poškodzovaná, pri poslednom poškodení zmizol aj uzamkávateľný klin, preto postavili novú rampu. Od tejto rampy dostali kľúče všetci chatári, okrem p. D., ktorý má možnosť využívať ďalšie dve prístupové cesty a chodníky, no musí si ich udržiavať.

6. K vyjadreniu žalovanej sa žalobcovia vyjadrili písomným podaním doručeným súdu 28.1.2019. Poukázali na to, že žalovaná účelovo spája žalobcu s osobami, ktoré chodia rybáriť na pozemky, ktoré nie sú vo vlastníctve žiadneho chatára a ktoré sú verejne prístupné, za čo žalobca nemôže niesť zodpovednosť. Žalobcovia zotrvali na tvrdení, že cestu užívali od postavenia chaty a poukázali na skutočnosť, že to, že časť cesty od auta idú k chate peši, nemá nič spoločné s tým, že im žalovaná prístupu bráni. Celá cesta žalovanej nepatrí, napriek tomu na ňu postavila železnú rampu a bráni žalobcom prístupu k chate. Argumenty uvádzané žalovanou nesúvisia s podstatou predmetu konania.

7. Podaním doručeným súdu dňa 11.6.2019, upresneným 4.7.2019 žalobcovia navrhli zmenu žaloby tak, že sa domáhajú určenia, že im patrí vecné bremeno in rem spočívajúce v práve prechodu peši i motorovými vozidlami cez parcelu 811/6 vo vlastníctve žalovanej v rozsahu vyplývajúcom z geometrického plánu č. 30/2019 vyhotoveného autorizovaným geodetom a kartografom Ing. R. P. dňa 22.5.2019, úradne overeným dňa 30.5.2019 pod č. 80/2019 (navrhovaný výrok I.), ktorý geometrický plán zároveň predložili. Súčasne navrhli aj uloženie povinnosti žalovanej zdržať sa akýchkoľvek zásahov do výkonu práv vlastníkov nehnuteľnosti - chaty súpisné číslo 453 stojacej na parcele č. 816, zapísanej na LV XXX v k. ú. R. M. (navrhovaný výrok II.). Súd zmenu žaloby pripustil uznesením č.k. 5C/3/2018-123 zo dňa 17.7.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.7.2019.

8. Žalobcovia podaním zo dňa 8.11.2019 upresnili (konkretizovali) petit žaloby v odseku II. (t.j. navrhovaný výrok II.) tak, že žalovaná je povinná zdržať sa akýchkoľvek zásahov do výkonu práv vlastníkov nehnuteľnosti - chata súpisné číslo 453 stojaca na parcele č. 816, zapísanej na LV XXX v k. ú. R. M., Z. R. M., Z. G. vyplývajúcich z vecného bremena, a to hlavne akýmkoľvek spôsobom im brániť prechodu peši i motorovými vozidlami cez parcelu 811/6 o výmere 2850 m², druh lesný pozemok, zapísanej na LV č. XXX v k.ú. R. M.. Súd navrhovanú zmenu žaloby pripustil uznesením vyhlásením na pojednávaní konanom dňa 5.12.2019, za prítomnosti oboch sporových strán.

9. V súvislosti so zmenou žaloby žalobcovia uviedli, že cestu, ktorej časť je predmetom konania používajú desiatky rokov, pričom z nimi predložených dôkazov vyplýva, že najneskôr od 1.1.1969 boli pri výkone vecného bremena - práva prechodu cez nehnuteľnosti na ktorých bola zriadená prístupová poľná cesta C. - J. dobromyseľní. Ide o jedinú prístupovú cestu, ktorá v súčasnosti prechádza cez parcelu č. 811/6 o výmere 2850 m² zapísanej na LV č. XXX a túto jedinú prístupovú cestu užívali doteraz, okrem doby kedy im v užívaní protiprávne bráni žalovaná. Poukázali na to, že podľa súdnej judikatúry pre

nadobudnutie práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu vydržaním nebola potrebná ani dohoda, ani rozhodnutie príslušného orgánu. Ak vznikol spor, rozhodnutie malo iba deklaratórnu povahu. V zmysle § 507a Občianskeho zákonníka v znení platnom od 01.04.1983 žalobcovia vydržali vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez uvedenú parcelu k 02.04.1984, čo bolo v čase, keď vlastníkom parcely bol právny predchodca žalovanej.

10. Žalovaná nesúhlasila ani s upravenou žalobou. Uviedla, že žalobcovia nikdy po uvedenej ceste nechodili a k svojej nehnuteľnosti majú iný prístup tak po súši, ako aj po vode. Tento spor považuje za účelový s cieľom zabezpečiť prístup práve pre spomínaných rybárov. Poukázala aj na skutočnosť, že žalobcovia postavili chatu bez stavebného povolenia a preto tento stav nemôže byť konvalidovaný nimi navrhovaným právnym stavom. Zriadením vecného bremena by sa nehnuteľnosť žalobkyne znehodnotila, v dôsledku rozdelenia pozemku na dve časti.

11. Súd vykonal dokazovanie, oboznámil sa s vyjadreniami strán, vypočul navrhnutých svedkov, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a síce príslušnými listami vlastníctva katastrálne územie R. M., žiadosťou žalobcov o povolenie stavby chaty, rozhodnutiami príslušných orgánov súvisiacimi s užívaním chaty, pridelením a zmenou čísla chaty žalobcov, potvrdením obce o roku, v ktorom bola chata žalobcov postavená, dokladmi o platení nájmu za nájom pozemkov pod chatou žalobcov, listami žalobcov, ktorými sa na obci domáhali riešenia v súvislosti s nemožnosťou dostať sa na chatu cez prístupovú lesnú cestu v dôsledku konania žalovanej, žalobcami predloženým geometrickým plánom, z ktorého vyplýva rozsah vecného bremena, fotografiami predloženými žalobcami aj žalovanou, uznesením OR PZ SNV, OO PZ Gelnica, ČVS: ORP-1122/GK-SN-2015 z 28.7.2015, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/47/2011 zo dňa 9.5.2012, zápisnicou o hlavnom pojednávaní vykonanom v danom trestnom konaní dňa 21.3.2012 a tiež skutočnosťami známymi súdu z jeho úradnej činnosti v súvislosti s konaním sp. zn. 1C/444/2017 týkajúcim sa návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanej.

12. Súd zamietol návrh žalovanej na vykonanie dokazovania listinnými dôkazmi týkajúcimi sa umiestnenia karavánu (obytného prívesu) na obecnej parcele a ďalšieho konania rybárov, a to z dôvodu hospodárnosti konania, nakoľko uvedené návrhy sa netýkajú predmetu tohto konania, ktorým je nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním a ochrany vlastníckeho práva. Iné návrhy na dokazovanie strany nemali. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovné:

13. Žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, stavby zapísanej na liste vlastníctva č. XXX ako chata súpisné číslo 453 (po prečíslovaní) v katastrálnom území R. M. titulom rozhodnutia OcÚ 1-I/1997, Gp 14370093-104-93-14/97. Predmetná stavba sa nachádza na parcele registra „C“ parc. č. 816, ku ktorej právny vzťah je evidovaný na liste vlastníctva č. XXX. Podľa uvedeného LV č. XXX je parcela parc. č. 816 o výmere 45 m² evidovaná ako druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a je vo vlastníctve Slovenskej republiky, pričom správu vykonáva Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice.

14. Žalovaná je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie R. M., a to parciel registra „C“ parc. č. 811/6 lesný pozemok o výmere 2850 m², parc. č. 813 lesný pozemok o výmere 47 m², a stavby chaty súpisné č. 448 postavené na parcele č. 813. Titulom nadobudnutia sú kúpna zmluva V 863/03 a darovacia zmluva V 198/03, N 598/2003, Nz 124771/2003, GP č. 34605045-26/2003, GP 34/99 - 96/03. Parcelu č. 811/6 o výmere 2850 m², ktorej sa spor týka žalovaná nadobudla vydržaním, ktoré je osvedčené v notárskej zápisnici N 598/2003 Nz 124771/2003 spísanej 19.12.2003 na notárskom úrade JUDr. Stanislava Furdu so sídlom v Košiciach. Podľa notárskej zápisnice žalovaná predmetnú parcelu zameranú geometrickým plánom č. 34/99 aktualizovaným 24.6.2003 pod č. 21/2003 užívala od roku 1986 a má na nej postavenú rekreačnú chatu. Žalovaná ako oprávnený držiteľ splnila zákonné podmienky vydržania v spôsobilosti predmetu vydržania, oprávnenosti držby a nepretržitosti držby počas stanovenej vydržacej doby, ktorá uplynula najneskôr dňa 31.12.1996.

15. Žalobcovia v konaní uviedli, že chatu postavili v roku 1968. O stavebné povolenie požiadali, ale toto im nebolo vydané z dôvodu, že referent, ktorý mal vybavovanie žiadosti v pracovnej náplni medzitým emigroval do zahraničia. Žalobcovia však boli ubezpečení, že chatu môžu stavať aj bez stavebného povolenia a bude im vydané až užívacie povolenie, čo sa aj stalo. Vydanie užívacieho povolenia dokazuje, že chata bola postavená so súhlasom ONV. Pri výstavbe chaty, ako aj pri jej užívaní po

celý čas využívali prístupovú cestu, ktorá je v danej oblasti jedinou a ktorá v súčasnosti prechádza cez parcelu č. 811/6 vo vlastníctve žalovanej. Túto cestu dal žalobca pri stavbe chaty rozšíriť aj pre prejazd nákladných vozidiel, čo zabezpečil prostredníctvom už nebohého pána P., bagristu z Váhostavu. Chata je postavená na prenajatom pozemku, za ktorý žalobcovia platili nájomné od 1.1.1966, čo preukazuje aj užívanie chaty a tiež prístupovej cesty k nej. Žalobcovia užívali chatu ešte pred naplnením S. priehrady kedy autom chodili až ku chate.

16. Dňa 9.9.1966 podal žalobca v 1. rade na odbore výstavby Okresného národného výboru v Košiciach žiadosť o povolenie výstavby typizovanej zrubovej chaty typ Kriváň v oblasti S. priehrady na pridelenom pozemku vytyčenom po ohliadke terénu architektom ONV p. T.. Listom zo dňa 28.2.1967 ONV odbor výstavby Košice vyzval žalobcu v 1. rade na doplnenie žiadosti o doklady podľa zaslaných smerníc s tým, že po ich dodaní môže úrad žiadosti vyhovieť.

17. Rozhodnutím Okresného národného výboru, odboru výstavby a územného plánovania Košice - vidiek číslo Výst. 4146/73-BŠ zo dňa 13.06.1973 bolo žiadateľovi R. D. povolené užívať rodinnú rekreačnú chatu v Obci P. T. postavenej na parcele Č. na základe Ú. R. pod číslom 6673/Ba zo dňa 15.6.1966. Podľa odôvodnenia uvedeného rozhodnutia sa kolaudáciou stavby prevedenej 12.6.1973 zistilo, že stavba je postavená bez stavebného povolenia z časti pod zátopovou čiarou v rozpore s územným plánom. Stavebník nemá nárok na škody vzniknuté zosuvom pôdy alebo zaplavením objektu zdvihnutím vodnej hladiny a na príkaz užívateľa vodnej plochy SPBH Košice je povinný stavbu odstrániť bez nároku na náhradu škody. Objekt bol ponechaný na vlastné riziko stavebníka. Stavba bola dokončená a stala sa užívaniaschopnou dňa 11.6.1973.

18. Rozhodnutím Obecného úradu R. M. č. 1-I/1997 zo dňa 7.1.1997 bolo určené súpisné číslo 63 pre budovu postavenú na parcele č. 816 k.ú. obce R.P. M. na lokalite P., ktorej vlastníkom je R. D. a manželka R. S. U. Obec R. M. Listinou o zmene evidenčného čísla na súpisné číslo zo dňa 24.8.1999 zmenil dovtedajšie evidenčné číslo 63 stavby nachádzajúcej sa na parcele č. 816 v obci R. M. zapísanej na LV č. XXX na nové súpisné číslo 453.

19. Obecný úrad R. M. Potvrdením číslo 2-I/1996 zo dňa 7.1.1997 potvrdil, že chata evid. číslo 63, ktorej majiteľmi sú R. D. s manželkou bola postavená v roku 1968.

20. Podľa ústrižkov poštových poukážok, upomienky zo dňa 22.09.1975 a vyžiadania si šekových výplatných lístkov zo dňa 15.09.1975, platili žalobcovia nájomné za pozemok pod chatou vo výške 157,50 Kčs, a to počnúc od 1.1.1969 v prospech Štátnych lesov Košice. Najneskoršia (čitateľná) úhrada nájomného podľa predložených ústrižkov poštových poukážok je z roku 1990.

21. Predloženými fotografiami z rodinného albumu žalobcov títo v konaní preukazovali svoje tvrdenia o užívaní chaty od doby ešte pred naplnením S. priehrady, ako aj tvrdenia o tom, že k chate chodili autom. Ide o fotografie, pri ktorých je uvedené, že sú z rokov 1969, 1970 a 1972, pričom užívanie chaty žalobcami aj v týchto rokoch nebolo v konaní sporné.

22. Rozhodnutím Obecného úradu R. M. číslo 3-3/1994 zo dňa 30.3.1994 bolo Ing. D. T. (svedkovi v predmetnom konaní) uložené sprístupniť lesnú prístupovú cestu k chate evidenčné č. 63 pre vlastníka chaty R. D.. Za tým účelom bol Ing. D. T. povinný odstrániť z cesty neprávom osadenú kovovú závoru. Išlo o rozhodnutie o žiadosti R. D. o sprístupnenie lesnej cesty, ktorú úrad považoval za opodstatnenú z dôvodu, že miestnym šetrením okolia chat evid. č. 63 a 64 bolo zistené, že Ing. D. T. vystaval kovovú uzáveru svojvoľne, bez povolenia obce, ktorá je majiteľom nehnuteľnosti.

23. Nespornou a zároveň aj zo žalovanej predloženej fotografie preukázanou bola aj existencia pôvodnej rampy na predmetnej prístupovej ceste, ktoré bola neskôr nahradená novou rampou, ktorú zabezpečila žalovaná resp. jej manžel.

24. Žalovaná v konaní predložila fotografiu súčasného stavu tzv. druhej (hornej) lesnej cesty, grafické znázornenie priebehu zátopovej čiary v kóte 329,60 m.n.m., ktorého súčasťou je aj grafické znázornenie tejto druhej lesnej cesty a technickú správu vytyčenia zátopovej čiary v nadmorskej výške 329,60 m.n.m. na lesnej komunikácii na p.č. 811/1 v k.ú. R. M.. Zo záveru technickej správy vyplýva, že prístupová lesná komunikácia pokračuje aj za hranicu zátopovej čiary v kóte 329,60 m.n.m. smerom k vodnej

ploche a karavan sa nachádza v ochrannom pásme vodnej stavby pod hranicou zátopovej čiary. K uvedeným dôkazom žalovaná uviedla, že mimo kóty, ktorá je predmetom zátopovej čiary je nebezpečné sa zdržiavať a je tam aj zákaz chodiť osobnými motorovými vozidlami. Ak teda prístupová cesta vedie pod zátopovou čiarou, tak prístup je nemožný a nezákonný. Technickým nákresom chce žalovaná preukázať, že tzv. druhá horná lesná cesta nie je v zátopovej časti. Prístupovú cestu, resp. jej časť, ktorá je predmetom sporu žalovaná zameranú nemá.

25. Súd vo veci dňa 3.4.2019 (pred zmenou žaloby) vykonal ohliadku na mieste samom. Na spornú prístupovú cestu je prístup z cesty 3. triedy. Pri ohliadke prítomný E. L. J., manžel žalovanej poukázal na žalovanou označené možné prístupové cesty k chate žalobcov. Uvedené cesty majú byť alternatívou prístupu k chate žalobcov k prístupovej ceste, ktorej časti sa spor týka. Po uvedených cestách sa účastníci ohliadky aj prešli, s výnimkou žalobcov, ktorí to vzhľadom na zdravotný stav a stav týchto ciest odmietli. Stav uvedených ciest, ako aj stav spornej prístupovej cesty je zdokumentovaný na fotografiách tvoriacich súčasť spisu. Prvá z uvedených alternatívnych ciest je cestou neupravenou. Je pomerne úzka a strmá a z uvedených dôvodov nie je vhodná pre motorové vozidlá, ani pre peší presun fyzicky či zdravotne menej zdatných osôb. Táto cesta nevedie až ku chate žalobcov, ale od istého bodu tejto cesty vedie k chate žalobcov popri vode iba lesný chodník. Druhá z alternatívnych prístupových ciest bola v zmysle zhodných vyjadrení sporových strán v stave tesne po ťažbe realizovanej zo strany lesníkov. Rovnako ide o cestu neupravenú pre pohyb osobných motorových vozidiel. Ani táto cesta nevedie až k chate žalobcov. Od istého bodu tejto cesty nie je táto ďalej upravená v dôsledku realizovanej ťažby a k chate žalobcov je odtiaľ možné dostať sa cez les peší relatívne strmým terénom smerom dolu. Žalobcovia majú pri chate mólo aj upravený vstup do vody. Na protihľej strane nádrže majú žalobcovia čln, ktorý v súčasnosti využívajú ako spôsob dopravy k chate a späť. Od chaty žalobcov vedie popri vode úzky chodníček, ktorý sa následne rozširuje a nadväzuje na miesto, v ktorom sporná prístupová cesta končí. Dané miesto je upravené tak, aby sa na ňom bolo možné motorovými vozidlami aj otočiť. Nachádza sa tam kovový prístrešok, ktorý podľa vyjadrenia žalobcu zriadil on a parkoval pod ním svoje motorové vozidlo. Niekoľko metrov vyššie od tohto miesta sa v čase ohliadky nachádzalo zaparkované osobné motorové vozidlo. Pod časťou prístrešku bol v čase ohliadky umiestnený obytný príves (karaván spomínaný žalovanou). V čase ohliadky bol na danom mieste prítomný aj majiteľ tohto obytného prívesu D. P.. Ten sa preukázal nájomnou zmluvou uzavretou s Obcou R. M., ktorej predmetom je prenájom časti pozemku na parcele CKN 811/1o rozlohe 100 m², bližšie konkretizovanej v geometrickom pláne zo dňa 25.11.2016, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou nájomnej zmluvy, a to na rekreačné účely. Nájomná zmluva vrátane geometrického plánu sú umiestnené na viditeľnom mieste zvnútra obytného prívesu. Nájomca uviedol, že nájom miesta bol nútený riešiť z dôvodu, že mu manžel žalovanej bránil na uvedené miesto chodiť. Predmetná cesta vedie ďalej popri dvoch chatách k chate žalovanej, kde je umiestnená kovová rampa. Táto je umiestnená tak, že oddeľuje pozemok vo vlastníctve žalovanej od ostatného lesného pozemku. Za rampou cesta pokračuje v stave vhodnom pre pohyb aj osobných motorových vozidiel až k ceste 3. triedy. V čase ohliadky bol prítomný aj zástupca Slovenského vodohospodárskeho podniku, ktorý sa na požiadanie žalovanej vyjadril k aktuálnemu stavu vodnej hladiny vodnej stavby S., ktorý bol 324,89 m.n.m..

26. Svedok D.. E. U., synovec žalobkyne v 2. rade, vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu konanom dňa 29.10.2019 uviedol, že chata žalobcov je priamo pri vode. Cesta z P. tam vedie cez S. most smerom cez M. kopec, potom sa pokračuje cestou dole k chate, pričom takýchto chat je v danej oblasti viac. Na danej strane ide o jedinú prístupovú cestu. Z počutia aj z fotografií svedok vie, že výstavba v danej oblasti začala v 60. rokoch. Osobne si pamätá, že tam bol už ako 4-ročný (t.j. v roku 1972 poznámka súdu), vtedy už žalobcovia mali chatu dokončenú. Odvtedy tam svedok chodieval s rodičmi pravidelne na víkendy, aj na dlhšie dovolenky. Následne aj jeho otec postavil v danej oblasti chatu, a to oproti na druhej strane. Zakaždým, keď tam chodievali, chodili po spomínanej ceste, takýto režim v danej oblasti funguje niekoľko desaťročí. Uvedená cesta je v danej oblasti jedinou prístupovou cestou, po ktorej svedok aj žalobcovia celé roky chodievali. Dole je upravené aj parkovisko, kde sa autá môžu otáčať. Žalobcovia túto cestu využívali odkedy si svedok pamätá až doposiaľ, pokiaľ im v tom nebolo zabránené. Svedok z chaty svojho otca, ktorá je oproti, dovidí na chatu žalobcov a vidí aj to, či tam auto žalobcov je alebo nie je odstavené. Uvedená cesta viedla niekedy až k chate žalobcov. Potom sa hladina vody zvýšila a posledný úsek cesty bol vodou zaliaty. Posledných pár metrov preto k chate žalobcov vedie iba chodníček - cestička, po ktorej sa autom prejsť nedá. Pokiaľ cesta zaplavená nebola, parkovalo sa s autami až za chatou. Následne po zaplavení sa autá odstavovali na spomínanom rozšírenom mieste. V prípade žalobcov ide o špecifickú situáciu, keď iba im je znemožnené touto cestou chodiť. Ostatní, ktorí

tam majú chatu môžu cestu využívať, konkrétne ide o majiteľov dvoch ďalších chat. Svedok potvrdil, že žalobcovia sa na svoju chatu dopravujú aj iným spôsobom - člnom, a to podľa potreby, počasia a stavu cesty.

27. Svedok E.. D. U., brat žalobkyne v 2. rade, vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu konanom dňa 29.10.2019 uviedol, že predmetná cesta je a aj stále bola prístupovou cestou k chate žalobcov. Ide o jedinú prístupovú cestu k chate žalobcov, iná prístupová cesta neexistuje. Žalobcovia využívali túto prístupovú cestu od kedy začali chatu stavať až dokiaľ im v tom nebolo v posledných rokoch bránené a využívali ju pravidelne. Využívali ju aj na prevoz stavebného materiálu pri stavbe chaty aj pri jej prístavbe. Sám svedok bol účastný pri dostavbe chaty žalobcov, čo bolo okolo roku 1970 a aj vtedy sa stavebný materiál dovážal po tejto ceste. Rovnako aj pri dodatočnej dostavbe oporného múru. Svedok trávil na chate žalobcov dovolenky a teda aj on osobne túto cestu využíval, chodieval po nej autom. Svedok keďže má vlastnú chatu oproti chate žalobcov, využíva aj prepravu člnom, nakoľko mu nemá význam chodiť dookola autom. V posledných rokoch čo je žalobcom bránené cestu používať, žalobca nechá auto pri chate svedka, resp. pri inej oblasti pri vode a odtiaľ sa k svojej chate dopravuje člnom. Predtým ako mu bolo bránené chodiť autom, tak žalobca používal na cestu autom túto prístupovú cestu, pričom niekedy nešiel autom, ale išiel člnom. Cesta pôvodne viedla až na spodok ku chate žalobcov a pokračovala ďalej. Bolo to ešte predtým ako cestu zaliala voda. Pôvodne táto cesta viedla až ku P. U..

28. Svedok Š. R., dlhoročný priateľ žalobcov, vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu konanom dňa 29.10.2019 uviedol, že žalobcov pozná vyše 60 rokov. Pomáhal žalobcom v čase keď začali chatu stavať a pravidelne k nim na chatu chodieval aj so svojou manželkou na návštevy skoro každý víkend. Stále tam chodieval po uvedenej prístupovej ceste autom (osobným motorovým) až dole k vode. Aj žalobcovia chodievali po tejto prístupovej ceste. Posledné roky tam už svedok takto nechodí, pretože je to uzavretá rampou. Na návštevy k žalobcom však chodievajú aj teraz, no auto nechajú na protiláhlej strane nádrže a žalobca pre nich príde člnom. Svedok pozná okolie chaty žalobcov veľmi dobre a vie, že tam nie je iná prístupová cesta. Pešo sa dá ísť cez les medzi stromy, ale ide o dosť strmý terén. Svedok po nahliadnutí na fotografiu č. 7 z prílohovej obálky spisu uviedol, že ide o pôvodnú rampu, ktorú osadil pán T. a ktorá tam bola niekoľko rokov v minulosti. Svedok mal od tejto rampy kľúče, dal mu ich sám pán T. keď ho o to požiadal. Žalobca sa k svojej chate dopravoval nielen autom, ale aj člnom, záležalo od toho či mal veľa vecí alebo menej.

29. Svedok O.. D. T. vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu konanom dňa 5.12.2019 uviedol, že sa pozná so žalobcom aj so žalovanou. So žalobcom sa poznám dlhšie, od r. 1967, vtedy robili v jednom podniku. V tom čase začal žalobca stavať chatu, pri stavbe ktorej mu svedok aj pomáhal. Neskôr keď začal chatu stavať aj svedok, čo bolo v roku 1974, prišiel so žalobcom do konfliktu. Konfliktov medzi nimi bolo viac a pretrvávajú stále. Časť cesty, ktorej sa spor týka (od miesta kde je t.č. umiestnená rampa vyššie aj nižšie až k chate svedka) dal urobiť svedok keď staval svoju chatu. Žalobca sa o cestu momentálne vôbec nestará, stará sa iba svedok, pán H. a pán J.. Pôvodnú, starú rampu postavil svedok so žalobcom, bolo to v 70-tych rokoch v mieste nad chatou svedka, a to z dôvodu, aby tam iní nechodili s autami, aby túto cestu nezničili. Na požiadanie pán H. ju potom posunuli vyššie na miesto, kde sa nachádza teraz nová rampa. Žalobca mal od tejto rampy kľúče. Cesta je pre osobné autá zjazdná od jari do jesene resp. pokiaľ tam nenapadane sneh. Cesta nevedie a ani nikdy nevedla až k chate žalobcu. Pri stavbe žalobca využíval na prepravu vecí inú cestu, ktorá vtedy ešte existovala. V čase keď svedok staval svoju chatu už bola táto cesta zaplavená. Od napustenia nádrže sa žalobca prepravuje k chate člnom. Po spornej ceste sa žalobca autom prepravoval možno 2-3 krát, vtedy si postavil aj prístrešok, ktorý teraz slúži rybárom. Naposledy svedok videl prísť žalobcu do „zátopovej časti“ autom niekedy koncom 70-tych rokov. Inú tzv. hornú cestu žalobca nepoužíval. Žalobca sa na chatu v lete prepravuje člnom a autom parkuje pri chate pána U., ktorý je jeho rodina. Takto sa prepravuje odkedy začal stavať. V zime chodí žalobca aj peši cez jazero. Svedok na otázku ako by charakterizoval svoj vzťah so žalobcom uviedol, že žalobcu nazýva „kriminálnik“. Svedok poprel, že by bol trestne stíhaný za ublíženie na zdraví žalobcu.

30. Svedok Š. H., sused sporových strán, vo svojej výpovedi na pojednávaní súdu konanom dňa 5.12.2019 uviedol, že žalobca sa domáha prístupu ku svojej chate po ceste, kde je teraz rampa. Predtým mu bol prístup umožnený, a to až dovtedy kým tam nezačal chodiť spolok rybárov. Svedok nevie prečo sa žalobca prístupu po tejto ceste domáha keď posledných 25 rokov chodí na chatu člnom. V prípade, že by potreboval prístup po tejto ceste pre členov svojej rodiny alebo návštevy, tak mu hocikto z nich rampu otvorí. Ohľadne pôvodnej rampy na ceste svedok uviedol, že nevie kto ju tam umiestnil. On si

dedičské záležitosti vysporiadal okolo roku 1991. V tom čase tam už rampa bola a to na mieste, kde má chatu pán T.. Tohto svedok požiadal, či by ju mohli posunúť vyššie a potom pán J. požiadal o ďalšie preloženie ešte vyššie. Žalobca mal kľúče od každej z týchto rámp po celý čas, asi až do roku 2015. Prístup mal aj pán C., ktorý tam mal chatu. Vždy keď sa vymenila zámka, tak každý z nich dostal kľúčik. Stará rampa bola nahradená novou v roku 2016, keď tam rybári dotiahli karaván. Pán J. vtedy povedal, že dá urobiť poriadnu rampu, lebo do zámku na starej rampe sa dalo dostať veľmi ľahko. Nová rampa je na kóde, ktorý svedok ovláda. Svedok potvrdil, že existuje aj tzv. horná cesta, ktorú urobili lesníci, keď nedávno bola v danej oblasti kalamita a potrebovali odstrániť drevo. Žalobca má teda prístup aj po tejto ceste, aj keď je pravdou, že táto nie je udržiavaná a je v svahu. Ani jedna z týchto ciest nevedie až ku chate žalobcov. Osobným autom je možný prístup iba po prístrešok žalobcu, nie až ku chate. Žalobca sa na svoju chatu prepravuje 25 rokov člnom, po túto dobu ho svedok nevidel ísť k chate po ceste autom. V zime žalobca prechádza k chate aj cez jazero, ktoré je zamrznuté. Svedok chodí na chatu takmer každý víkend, preto nemôže vylúčiť, že tam žalobca je mimo tohto času. Spornú cestu využíva aj svedok, a to z dôvodu, že ide o cestu, ktorá tam bola odjakživa, ešte keď chatu staval jeho svokor, ktorý po nej rovnako chodil tak, ako po nej chodí svedok. Vníma to tak, že ak tam má chatu, má nárok sa tam aj dostať. Svedkovi by osobne nevadilo keby uvedenú cestu využíval aj žalobca, ale vadilo by mu keby umožňoval vstup rybárom. Ani on nedáva kód hocikomu, iba príbuzným a návšteve. Svedok bol na chate prvýkrát v roku 1968 keď staval chatu jeho svokor. Ten pri stavbe využíval práve túto cestu, ktorá bola vtedy v podobnom stave, ako je teraz.

31. Z listov žalobcu adresovaných starostovi aj predstavenstvu obce R. M. vyplynulo, že žalobcovia opakovane (od leta 2015) upozorňovali obec na skutočnosť, že nemajú možnosť osadenú rampu otvoriť (po výmene zámku manželom žalovanej) a dostať sa tak po cestnej komunikácii autom k svojej chate a domáhali sa prístupnosti tejto cesty.

32. Uznesením OR PZ SNV, OO PZ Gelnica, ČVS: ORP-1122/GK-SN-2015 z 28.7.2015 bola podľa § 214 ods. 1,2 Tr. poriadku vec, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1,2 písm. a) Tr. zákona, ktorého skutku sa dopustil O.. D. T. (svedok v predmetnom konaní) na tom skutkovom základe, že 15.7.2015 pri chate č. 452 fyzicky napadol R. D. (žalobcu v predmetnom konaní), ktorého ako majiteľ susednej chaty mal udrieť železnou tyčou po temene hlavy, postúpená Okresnému úradu odboru všeobecnej vnútornej správy SNV pracovisko Gelnica z dôvodu, že výsledky skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

33. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 4T/47/2011 zo dňa 9.5.2012, právoplatným 10.5.2012 bol R. D. (žalobca) oslobodený spod obžaloby pre prečin ublíženia na zdraví, z ktorého skutku ho obvinil O.. D. T. (svedok), ktorý v danej veci vystupoval ako poškodený, pričom ku skutku malo dôjsť 20.7.2009.

34. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

35. Podľa § 135a ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991, vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnutelnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

36. Podľa § 135a ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991, ak ide o pozemok alebo jeho časť, ktorý má občan nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) desať rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania (§ 199 ods. 1), nadobúda vlastníctvo k pozemku alebo k jeho časti štát; občan nadobúda právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom užívaní pozemku v rozsahu uvedenom v § 200.

37. Podľa § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991, takto však nemôže nadobudnúť vec z majetku v socialistickom vlastníctve alebo vec, ku ktorej má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov. Takto nemožno nadobudnúť ani právo k pozemku, ktorý je v socialistickom vlastníctve alebo ku ktorému má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov.

38. Podľa § 135a ods. 4, ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991, do doby podľa odsekov 1 a 2 si občan môže započítať dobu, po ktorú jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Na plynutie dôb podľa odsekov 1 a 2 použije sa primerane ustanovenie o premlčaní.

39. Podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.4.1983 do 31.12.1991, vecné bremená vznikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, písomnou zmluvou a na základe závetu; právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva (§ 135a). Na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

40. Podľa § 132 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom od 1.1.1992), vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

41. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom od 1.1.1992), držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

42. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom od 1.1.1992), ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

43. Podľa § 134 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom od 1.1.1992), oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

44. Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka (aj v znení účinnom od 1.1.1992), vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností (predtým registrácia štátnym notárstvom).

45. Podľa § 865 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.4.1983), pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983. Do času uvedeného v ustanovení § 135a v znení zákona č. 131/1982 Zb. sa započíta aj čas, po ktorý občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe (§ 135a ods. 1) alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 135a ods. 2) pred 1. aprílom 1983; tento čas sa však neskončí skôr než uplynutím jedného roka od tohto dňa.

46. Podľa § 868 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.1.1992), pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

47. Podľa § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka (prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.1.1992), ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní

pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

48. Žalobcovia sa podanou žalobou pôvodne domáhali zriadenia vecného práva spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý pozemok v zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom už v žalobe tvrdili, že prístupovú cestu k chate používali po celý čas od jej postavenia (rok 1968), teda skoro 50 rokov. Po zmene žaloby sa žalobcovia domáhali určenia, že nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu a to právo prechodu peši a motorovými vozidlami cez časti parcely, ktorá je toho času vo výlučnom vlastníctve žalovanej.

49. Z citovaného ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku vyplýva, že určovacou žalobou sa možno domáhať určenia, či tu právo je alebo nie je, ak je na takomto určení naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je daný vtedy, ak je tu objektívny stav právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť, pričom nie je dôležité ako táto právna neistota vznikla. Povinnosť preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu zaťažuje žalobcov. Dokazovaním mal súd preukázať, že medzi stranami sporu existuje stav právnej neistoty, keďže žalobcovia tvrdia, že nemajú iný prístup k svojej nehnuteľnosti než cez nehnuteľnosť vo vlastníctve žalovanej a žalovaná im od roku 2015 v prechode cez jej pozemok bráni.

50. Vecné bremená k nehnuteľnostiam predstavujú závažný zásah do vlastníckych práv, keďže obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že vlastníka nehnuteľnosti je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Súd sa preto zaoberal v prvom rade otázkou, či k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov (chate súpisné č. 453) skutočne nie je možný iný prístup, než prístup cez nehnuteľnosť (lesný pozemok) vo vlastníctve žalovanej. Za týmto účelom bola vykonaná aj ohliadka na mieste samom. Ohliadkou bolo zistené, že cesta - lesná účelová komunikácia, ktorej časť vedie aj cez pozemok parcelu ČKN č. 811/6, ktorá je od roku 2003 vo výlučnom vlastníctve žalovanej, je v danej oblasti jedinou zjazdovou a vhodnou prístupovou cestou. Uvedená cesta je relatívne dlhá, vedie od štátnej cesty cez lesné pozemky a končí niekoľko desiatok metrov od chaty žalobcov. Na ceste, konkrétne na pozemku vo vlastníctve žalovanej je osadená kovová rampa, ktorá sa otvára na kód, ktorý žalobcovia nepoznajú.

51. Žalovaná poukazovala aj na ďalšie dve lesné cesty, ktorými je údajne možný prístup k chate žalobcov. Prvá zo žalovanou označených alternatívnych ciest je cestou, ktorú v minulosti upravil jej manžel. Stav tejto cesty po takejto úprave žalovaná v konaní preukázala predloženými fotografiami. Pri ohliadke bolo zistené, že bez ohľadu na skutočnosť, či je táto cesta upravená (vyčistená od drevín), alebo je v stave neupravenom (prirodzenom), nie je vhodná ako prístupová cesta k chate žalobcov, a to tak z dôvodu jej nedostatočnej šírky, ako aj z dôvodu jej veľkého sklonu. Rovnako je nevhodná aj druhá zo žalovanou označených alternatívnych ciest, ktorú žalovaná neskôr označovala aj ako tzv. hornú cestu. Ide o cestu, ktorá vznikla v dôsledku potreby odstránenia kalamitou zničených stromov. Pre možné využitie uvedenej cesty ako prístupovej pre žalobcov by bola nevyhnutná jej ďalšia úprava. Navyše od istého miesta je k chate žalobcov možný už iba peší prístup cez lesný porast, pričom ide o nevhodný terén (strmý) a o podstatne dlhšiu vzdialenosť k chate žalobcov, ako je tomu v prípade existujúcej lesnej komunikácie. Ani jedna z uvedených ciest nie je v danej oblasti bežne využívaná ako prístupová cesta, čo vyplývalo nielen zo zväzku týchto ciest, ale aj z vykonaných svedeckých výpovedí.

52. Vzhľadom na uvedené, ako aj z dôvodu, že žalobcami uplatnené vecné právo k nehnuteľnosti nie je doposiaľ zapísané v katastri nehnuteľnosti, je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe zo strany žalobcov.

53. Občiansky zákonník v znení účinnom od 1.4.1983 umožňuje právo zodpovedajúce vecnému bremenu nadobudnúť aj výkonom práva - vydržaním (§ 135a OZ v znení zákona č. 131/1982 Zb., ktorému v súčasnosti zodpovedá § 151o OZ). Zákonné predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu od 1.4.1983 boli a aj v súčasnosti sú v zásade totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva. Vydržaním tak vzniká vecné bremeno v prípadoch, keď oprávnený držiteľ, teda ten, kto vykonáva právo pre seba v dobrej viere, že mu právo patrí resp. že ho vykonáva oprávnené, využíva (vykonáva) toto právo nepretržite po dobu desať rokov. Predmetom vydržania môže

byť iba právo, ktoré môže byť vecným bremenom, teda právo spojené s nehnuteľnosťou, ktoré umožňuje opakovaný výkon.

54. Zákonnými podmienkami vydržania ako spôsobu pôvodného nadobudnutia práva je tak oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania. Uvedené podmienky vydržania musia byť splnené kumulatívne (súčasne). V takom prípade nastávajú účinky vydržania priamo zo zákona, čo znamená, že ich splnením vzniká nielen právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ale aj jemu korešpondujúca povinnosť z vecného bremena. Uplynutím vydržacej doby sa tak oprávnená držba (výkon práva) zmení na právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

55. Vychádzajúc zo žalobcami tvrdenej skutočnosti, že najneskôr od 1.1.1969 boli dobromyseľní pri výkone vecného bremena - práva prechodu cez nehnuteľnosti, na ktorých je zriadená prístupová cesta, bolo potrebné nároky z výkonu tohto práva posúdiť už aj z hľadiska právnej úpravy vydržania podľa novely Občianskeho zákonníka uskutočnenej zákonom č. 131/1982 Zb., ktorý nadobudol účinnosť 1.4.1983. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. totiž v jeho podobe, ktorú mal od 1.4.1964 do 31.3.1983 neumožňoval vydržanie ako osobitný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva a teda ani možnosť vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Takýto nárok založila až spomínaná novela uskutočnená zákonom č. 131/1982 Zb., ktorý síce nadobudol účinnosť až dňom 1.4.1983, ale v prechodných ustanoveniach stanovil, že do doby týkajúcej sa lehoty potrebnej k vydržaniu sa započítava aj doba, počas ktorej občan vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu pred 1.4.1983. Táto doba však neskončila skôr ako uplynutím jedného roku od tohto dňa, čím bola založená pravá spätná účinnosť pri posudzovaní nárokov vzniknutých z držby (výkonu práva) tak, ako ju zákon upravoval v § 132a. Podľa § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991 nebolo síce možné nadobnúť vlastníctvo vydržaním k veci tvoriacej predmet socialistického vlastníctva, alebo ku ktorým mala socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov, avšak zákon stanovil výnimku pre pozemky, ktoré by inak mohli byť predmetom osobného užívania (§ 135a ods. 2 OZ v znení novely zák. č. 131/1982 Zb.). Išlo o pozemky, ktoré boli podľa územného plánu určené k výstavbe rodinných domčekov, chatiek, garáží, či na zriaďovanie záhradiek (§ 199 ods. 1 OZ v znení novely zák. č. 131/1982 Zb.).

56. S účinnosťou od 1.1.1992 boli vecné bremená v Občianskom zákonníku upravené nanovo, pričom uvedená úprava platí dodnes. Osobné užívanie bolo zrušené a rozdiely medzi vlastníctvom socialistickým vrátane štátneho, súkromným a osobným boli odstránené. Oprávnenú držbu pred 1.1.1992 je pritom v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR možné započítať do vydržacej doby (pozri napr. uznesenie NS SR sp. zn. 7MCdo 7/2012).

57. Prvou zo zákonných podmienok nadobudnutia práva vecného bremena je existencia právneho dôvodu, z ktorého konkrétny subjekt so zreteľom na všetky okolnosti môže objektívne vyvodzovať a byť v dobrej viere, že z určitého právneho vzťahu na jednej strane mu patrí právo k cudzej veci spôsobilé byť obsahom vecného bremena a na strane druhej je niekto iný povinný strieť výkon tohto práva. Môže ísť aj o prípad tzv. domnelého právneho dôvodu držby, kedy tu titul nie je, ale držiteľ práva je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že tu taký titul je. Dobrá viera vyjadruje vnútorný psychický stav držiteľa a navonok sa prejavuje jeho konkrétnym správaním. Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere, alebo nie, je potrebné hodnotiť z objektívneho hľadiska a nie iba podľa osobného presvedčenia strany sporu. Oprávnenosť držby musí byť podložená konkrétnymi skutočnosťami, z ktorých vyplýva, že vykonávané právo k cudzej veci držiteľovi patrí z dôvodu, že mu vzniklo alebo na neho prešlo.

58. Druhým zákonným predpokladom vydržania je uplynutie zákonom určenej vydržacej doby t.j. doby desiatich rokov.

59. V danom prípade bolo preukázané, že žalobcovia chatu postavili v roku 1968. Pred jej postavením požiadali o stavebné povolenie, avšak k jeho vydaniu nedošlo. Uvedené žalobcovia odôvodnili emigráciou pracovníka, ktorému bola ich žiadosť pridelená. Uviedli, že zo strany úradu boli ubezpečení, že môžu stavať. Uvedené tvrdenie súd vyhodnotil ako pravdivé, a to aj s poukazom na následne, po kolaudácii vydané povolenie k užívaniu stavby zo dňa 13.6.1973. V tomto užívacom povolení úrad konštatuje skutočnosť, že ide o stavbu bez stavebného povolenia (neuvádza, že ide o stavbu, o ktorej povolení bolo rozhodnuté negatívne) a z časti pod zátopovou čiarou, no napriek týmto skutočnostiam stavbu ponechal (nenariadil jej odstránenie) a jej užívanie povolil.

60. Výpovedami svedkov boli v konaní preukázané aj tvrdenia žalobcov, že uvedenú cestu používali na prístup k chate už od začatia realizácie stavby. Jedine svedok O.. D. T. uvádzal, že žalobcovia pri stavbe chaty používali inú, vtedy ešte existujúcu cestu a predmetnú prístupovú cestu použili asi iba 2-3 krát, naposledy koncom 70. rokov. Výpoveď tohto svedka však súd vyhodnotil ako účelovú v snahe uškodiť žalobcom v podobe straty sporu. Súd pritom vychádzal z dlhodobého konfliktných vzťahov medzi svedkom a žalobcom v 1. rade, ako aj z dôvodu, že výpoveď tohto svedka je vo viacerých častiach v rozpore s ostatnými svedeckými výpovedami, vrátane výpovede Š. H., ktorý bol rovnako ako O.. T. svedkom navrhnutým žalovanou. Svedok navyše preukázateľne klamal, ak vo svojej výpovedi uviedol, že nebol trestne stíhaný pre ublíženie na zdraví žalobcov. Osobitne súd poukazuje aj na tvrdenie svedka, že žalobcovia cestu naposledy používali koncom 70 rokov, ktoré je vzhľadom na ostatné svedecké výpovede, či domáhanie sa sprístupnenia cesty u jej vtedajšieho vlastníka žalobcom v 1. rade v roku 1994 zjavne nepravdivým. Rovnako tak tvrdenie svedka, že cestu v spornom úseku dal urobiť on (v roku 1974 keď staval svoju chatu) je napríklad aj v rozpore s výpoveďou Š. H., ktorý uviedol, že keď bol v danej oblasti prvýkrát (v roku 1968), bola cesta v zhruba rovnakom stave ako dnes. O pravidelnom (nie iba sporadickom) užívaní cesty logicky svedčí aj skutočnosť, že žalobca v 1. rade zriadil na mieste, kde táto cesta končí prístrešok pre parkovanie svojho osobného motorového vozidla.

61. Pravidelné užívanie chaty žalobcami od jej výstavby (rok 1968) nebolo v konaní spochybnené a vyplynulo aj z vykonaných svedeckých výpovedí a nepriamo tiež z rodinných fotografií žalobcov, či z dokladov o platení nájmu za pozemok pod chatou žalobcov od 1.1.1969. Vzhľadom na uvedené, ako aj na skutočnosť, že predmetná prístupová cesta je dlhodobou jedinou v danej oblasti (podľa vykonaného dokazovania bola predtým existujúca cesta vedúca z P. U. zaplavená niekedy pred rokom 1974), je zrejmé a nespochybniteľné, že žalobcovia pre prístup k svojej chate využívali práve túto lesnú cestu, pričom tak robili už od postavenia chaty, čo je rok 1968 (resp. aj skôr pri stavbe chaty). Ide o lesnú cestu, ktorej časť vedie cez pozemok, ktorého vlastníčkou je od roku 2003 žalovaná. Nespochybniteľné a zrejmé je preto aj to, že žalobcovia vychádzali z toho, že majú právo uvedenú cestu na daný účel využívať, hoci mali vedomosť, že pozemok, cez ktorý cesta vedie im vlastnicky nepatrí. O uvedenom svedčí aj rozhodnutie Obecného úradu R. M. číslo 3-3/1994 zo dňa 30.3.1994, ktorým obec ako vtedajší majiteľ pozemku, cez ktorý predmetná prístupová cesta vedie nariadil O.. D. T. jej sprístupnenie pre žalobcu ako majiteľa chaty. V konaní nebolo preukázané (ani tvrdené), že by žalobcovia boli pokiaľ sa týka užívania tejto cesty po celý čas rušení (s výnimkou rušenia v dôsledku konania O.. T. v roku 1994, ktoré však bolo rušením neoprávneným). Naopak z uvádzaného rozhodnutia zo dňa 30.3.1994 je zrejmé, že žalobcovia tak robili s vedomím a súhlasom majiteľa pozemku, cez ktorý cesta vedie. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že žalobcovia neboli v užívaní cesty rušení ani po tom, čo pozemok, ktorého je táto cesta v časti súčasťou nadobudla v roku 2003 žalovaná, nakoľko až do roku 2015 mali žalobcovia od rampy kľúč. Aj uvedené svedčí v prospech užívania cesty žalobcami.

62. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že od roku 1968 až do roku 2015, kedy žalovaná vymenila rampu resp. jej zabezpečenie, boli žalobcovia pri užívaní prechodu k ich chate dobromyseľní a že ide o oprávnenú držbu (oprávnený výkon práva). Pokiaľ žalovaná poukazovala na alternatívny spôsob prístupu k chate žalobcov činom, uvedená skutočnosť nemá vplyv na vydržanie a to aj z dôvodu, že tento prístup nie je rovnocenným prístupom nakoľko predstavuje mnohé obmedzenia, napr. vo vzťahu k veku a zdravotnému stavu žalobcov, vo vzťahu k ročnému obdobiu a počasiu, či napr. vo vzťahu k potrebe prepraviť na chatu rozmernejší, či ťažší predmet. Žalovaná tiež poukazovala na skutočnosť, že chata žalobcov je čiernou stavbou. K uvedenému súd uvádza, že žalobcovia boli vo vzťahu k užívaniu chaty nepochybné a preukázateľne dobromyseľní a rovnako tak boli dobromyseľní aj k užívaniu prístupu k chate. Užívanie chaty bolo žalobcom povolené, stavba bola ponechaná a je riadne vedená aj v evidencii nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené je preto skutočnosť, že ide o stavbu postavenú bez stavebného povolenia a z časti pod zátopovou čiarou bez vplyvu na podmienky vydržania.

63. Žalovaná v konaní poukázala aj na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/206/2018 zo dňa 14.6.2018 a to v tej súvislosti, že odvolací súd sa predmetnou vecou už zaoberal a dospel okrem iného aj k záveru, nejde o jedinú prístupovú cestu. K uvedenému súd uvádza, že citovaným uznesením odvolací súd zrušil tunajším súdom nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť strpieť prejazd a prechod žalobcov cez parcelu č. 811/6 v rozsahu nevyhnutne potrebnom na účely užívania chaty žalobcov súpisné č. 543 a uložil žalobcom podať voči žalovanej žalobu vo veci samej o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu

(uznesenie tunajšieho súdu č.k. 1C/114/2017-28 zo dňa 18.12.2017). V súvislosti s predmetným uznesením odvolacieho súdu je žiaduce uviesť, že dôvodom zrušenia neodkladného opatrenia bola v zmysle odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu predovšetkým existencia predpokladu uzavretia dohody medzi stranami sporu a preferencia tejto formy riešenia sporu medzi stranami. Žalovaná v priebehu konania vo veci na výzvu súdu v danej súvislosti výslovne odmietla možnosť dohody so žalobcami. Pokiaľ odvolací súd konštatoval, že "zistil, že nejde o jedinú prístupovú cestu", ide s veľkou pravdepodobnosťou o zopakovanie tvrdenia žalovanej uvedeného v odvolaní a nie o záver súdu, ktorý by vychádzal z vykonaného dokazovania. Odvolací súd tiež poukázal na to, že doposiaľ nebola vykonaná ohliadka na mieste samom. Tá bola vykonaná v konaní vo veci samej a na jej výsledok súd opätovne poukazuje. Vzhľadom na uvedené, ako aj ostatné výsledky vykonaného dokazovania, najmä na svedecké výpovede, súd zotrváva na svojom jednoznačnom závere, že v danej oblasti ide o jedinú prístupovú cestu. Nepodstatná je napokon aj skutočnosť uvádzaná žalovanou, že v danej oblasti existovala rampa aj predtým, čo napokon nebolo v konaní sporné. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že jej účelom bolo predovšetkým zabrániť vstupu autom osobám, ktoré v danej oblasti nemali chatu a chrániť súkromie chatárov, pričom všetci majitelia chat, vrátane žalobcov, po celý čas kľúčom od uvedenej rampy disponovali.

64. Poslednou zákonnou podmienkou vydržania je spôsobilý predmet vydržania. Ako už bolo uvedené vyššie, podľa § 135a ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991 nebolo síce možné nadobudnúť vlastníctvo vydržaním k veci tvoriacej predmet socialistického vlastníctva, alebo ku ktorým mala socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov, avšak zákon stanovil výnimku pre pozemky, ktoré by inak mohli byť predmetom osobného užívania. Išlo o pozemky, ktoré boli podľa územného plánu určené k výstavbe rodinných domčekov, chatiek, garáží, či na zriaďovanie záhradiek (§199 ods. 1 OZ). Skutočnosť, že išlo o takýto pozemok v danom prípade vyplynula z Notárskej zápisnice N 598/2003 zo dňa 19.12.2003, ktorej obsahom je vyhlásenie o vydržaní nehnuteľnosti parcely č. 811/6 o výmere 2859 m² žalovanou. Podľa uvedenej notárskej zápisnice ide o pozemok, na ktorom mala žalovaná postavenú rekreačnú chatu a ktorý užívala od roku 1986, pričom vydržacia doba pre vydržanie predmetnej nehnuteľnosti uplynula najneskôr dňa 31.12.1996. Keďže predmetný pozemok bol spôsobilým predmetom vydržania, bol aj spôsobilým predmetom vo vzťahu k vydržaniu práva vecného bremena. Bez ohľadu na uvedené však s účinnosťou od 1.1.1992 boli vecné bremená v Občianskom zákonníku upravené bez rozdielu či išlo o pozemok vo vlastníctve štátu, alebo v osobnom či súkromnom vlastníctve. Oprávnenú držbu pred 1.1.1992 je pritom možné započítať do vydržacej doby.

65. Poukazujúc na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žalobcovia od výstavby chaty v roku 1968 nerušene užívali a teda vydržali právo prechodu cez nehnuteľnosť v súčasnej dobe vo vlastníctve žalovanej tak, ako to vyplýva zo žalobcami predloženého geometrického plánu. Oprávnenosť držby bola narušená až v roku 2015, kedy žalovaná začala brániť žalobcom v prejazde cez parcelu v jej vlastníctve. Svedčí o tom rampa, od ktorej kód žalobcovia dodnes nepoznajú. Z uvedených dôvodov súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

66. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

67. Podľa § 259 Civilného sporového poriadku, ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

68. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa citovaných ustanovení. Vo vzťahu medzi stranami sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku t.j. podľa zásady úspechu v spore. Žalobcovia boli v konaní úspešní, preto im bola voči neúspešnej žalovanej priznaná plná náhrada trov konania. Trovy štátu pozostávajú z trov v konaní vykonanej ohliadky. K ich úhrade

súd zaviazal žalovanú z dôvodu jej neúspechu v spore. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Spišská Nová Ves, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.